

Amerikaanse dwergmeervallen

Annika van Dam, Sportvisserij Nederland

In Nederland komen, naast de Europese meerval (*Silurus glanis*), ook enigszins op die soort lijkende Amerikaanse dwergmeervallen voor. Daar kun je twee soorten van tegenkomen; de zwarte (*Ameiurus melas*) en de bruine dwergmeerval (*A. nebulosus*). De zwarte dwergmeerval staat op de Unielijst van invasieve exoten en waarnemingen zijn dan ook gewenst.

Sinds augustus 2022 staat de zwarte dwergmeerval op de Unielijst van invasieve exoten (EU-verordening 1143/2014). Dat betekent dat deze soort niet meer mag worden verhandeld of gehouden in EU-lidstaten. Ook betekent het dat alle lidstaten de plicht hebben populaties op te sporen en waar mogelijk te verwijderen. Mocht dat niet mogelijk zijn, dan is het noodzakelijk de soort dusdanig te beheersen, dat verdere verspreiding en schade zoveel mogelijk worden voorkomen.

Verspreiding en voorkomen

Van oorsprong komen de Amerikaanse dwergmeervallen voor in oostelijk Noord-Amerika. Vanaf 1905 werden deze soorten gekweekt in één van de viskwekerijen van de Heidemij bij Valkenswaard. Deze soort is door uitzettingen en mogelijk door losgelaten aquariumexemplaren in het wild terecht gekomen. Ook in België zijn dwergmeervallen in het wild vrijgelaten. Het lijkt erop dat ook een deel van deze vissen in het begin van de 20e eeuw zijn weg naar Noord-Brabant en Limburg heeft gevonden.

De zwarte en bruine dwergmeervallen geven de voorkeur aan ondiepe meren, plassen, vennen, poelen en langzaam stromende beken en rivieren. Ze waarderen een rijke plantengroei en een slib- of zandbodem. Beide soorten zijn zeer tolerant ten opzichte van het zuurstofgehalte, de watertemperatuur en de vervuilinggraad. Dwergmeervallen kunnen zelfs overleven bij een watertemperatuur van 36 °C.

Herkenning

Amerikaanse dwergmeervallen zijn vrij kleine vissen met een maximale lengte van 22 centimeter. Ze hebben een afgeplatte kop met acht bekdraden. Vier van deze bekdraden bevinden zich op de onderkaak, twee in de hoeken van de bek en twee op de kop. De Europese meerval daarentegen, heeft zes bekdraden: twee op de onderkaak, twee in de mondhoeken en twee op de bovenkaak. Jonge exemplaren worden nog weleens verward met een dwergmeerval. Zowel de zwarte als bruine dwergmeerval hebben een kleine vetvin, gelegen voor de staartvin. Dit is een belangrijk verschil met de Europese meerval, die geen vetvin heeft.

Gevangen Amerikaanse dwergmeervallen bij een Visserijkundig Onderzoek. (Foto: Sportvisserij Nederland)

Boven: Bruine dwergmeerval. Onder: Zwarte dwergmeerval. (Foto's: Sportvisserij Nederland)

Tussen de zwarte en bruine dwergmeerval bestaan kleine verschillen, die in de praktijk lastig te zien zijn. Daarom worden de zwarte en bruine dwergmeerval vaak samen besproken. De zwarte dwergmeerval heeft een meer zwart-wit gestreepte staart- en anaalvin. De bruine dwergmeerval heeft een uniform licht gekleurde anaalvin. De zwarte dwergmeerval heeft weinig kartels op de eerste borstvinstraal, terwijl de bruine daar veel kartels heeft. Bij grotere exemplaren (zo vanaf 14 cm lengte) hebben zwarte dwergmeervallen een uniform gekleurde flank. Bij bruine dwergmeervallen is de flank van grotere exemplaren gevlekt. Typend voor de dwergmeervallen zijn de giftige stekels in de rug- en borstvinnen.

Waarneming doorgeven

Beide Amerikaanse dwergmeervalsoorten komen al ruim 100 jaar in Nederland voor, maar de laatste jaren zijn er enkele meldingen van dwergmeervallen op plekken waar ze eerder niet voorkwamen. Dwergmeervallen kunnen bij hoge dichtheid een bedreiging vormen voor inheemse soorten. Dit komt door concurrentie om voedsel en schuilplaatsen en predatie.

Sportvisserij Nederland is dan ook bijzonder geïnteresseerd in het vaststellen van de mate van verspreiding en het leefgebied van deze exoot in Nederland. Om hier een beter beeld van te krijgen, doen we een oproep aan sportvissers en waarnemers om vangsten van deze exoot aan ons door te geven.

Waarnemingen kunnen doorgegeven worden via vangstenregistratie@sportvisserij nederland.nl. We vragen je om de volgende informatie mee te sturen:

- Datum en vangstlocatie (eventueel een omschrijving);
- Goede foto's van de vis;
- Een detailfoto van de vetvin en de bekdraden, ter bevordering van de determinatie.

Verder lezen

Spikmans, F., 2020. Dwergmeervallen in Nederland worden vaak verward. Kijk op Exoten 31: 10-11. Klik hier.

